

R. P. Thomæ Tamburini Æ Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

3. Vsus sacrorum ad prophana.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

quidam contractus: tum quia, ut ibi, ita hic non constat impositam esse obligationem sub ullo præcepto, ut iam ex sequenti textu, quem adversarij communiter afferunt apparebit: est autem huiusmodi cap. nemo. 2. de consecr. dist. 1.

9. Nemo per ignorantiam. Et infra: *Pallas vero, & vela Sanctuarij, si sordidata fuerint ministerio Diaconi cum humilibus Ministris intra Sanctuarium lavent non eicientes foras à Sacrario; & velamina Dominica mensa abiciant, ne forte pulvis Domini Corporis, decidat.*

6. Vbi nota Primo huic Canonis quoad vela, facit iam usu ipso derogatum esse; id quod disertè docet Glossa v. & vela, quæ sic habet: *Et vela, id est, ornamenta, vel vela, id est, corina. Huic hodie derogatum est consuetudine generali.* Hæc Glossa.

7. Nota Secundo, illud (*Palla*) intelligi de Corporalibus, ut habet Glossa c. *Altaris palla*, d. 1. de consecr. sed à Doctrinibus, propter identitatem rationis merito extendi ad Purificatoria, Calices, Patenasque.

8. Nota Tertiò hunc textum concedere prædictam obligationem Diaconis cum humilibus ministris, cur igitur plures Doctores id coarctent ad unum Diaconum? Si licet igitur meo intellectu, hunc Canonem explicare, senserit ut Diaconi tanquam iis quibus cura Sacrorum incumbit assistant, minores ministri lavent; tunc enim rectè dicitur Diaconus cum ministris lavare, sicut Dominus, cum Ancillis, dicitur domus servitia exhibere, illa scilicet dirigente, his exquentibus.

9. Nota Quarto loquendo de iis, qui ministri Ecclesie non sunt, atque adeo de laicis, puto, iis nequaquam in hoc textu prohiberi, ne sub veniali quidem, primam purificatorum lotionem. Ratio est, quia, ut patet ex littera; nullum verbum est ostendens obligationem eadem: solum enim dicitur (*Diaconi, cum ministris lavent*) hoc autem imperativum, nec ex se significat prohibitionem sub peccato in opinione probatissima; & multo magis hic ex Pontificis mente qui explicare duntaxat in hoc textu intendit, id esse officium Diaconum & ministrorum, cæterum an ab aliis fieri idem possit, nec abnuat, Ita Cæc. Cast. Carth. apud Castro. T. 1. d. 1. de leg. p. 9. m. 3. alique. Sanè si quis ita dicat: *Officiarij ianuæ Ecclesie aperiant*; ostenderet quidem officium Officiarij, non tamen prohiberet, quod minus ab aliis, quamvis non ex officio, aperiri Ecclesie ianua possit.

10. Dices Suar. *disp. de sac. 82. sect. 8. §. 5. addendum*, postquam retulit hunc eundem textum, ita subdit: *Quæ omnia servanda sunt saltem in prima lotionem, hoc enim nulla consuetudine abrogatum est, neque rationabiliter derogari potest, ut notat Sylvester.* Hæc Suar. Respondeo nos hæc non asseruisse, hunc textum esse abrogatum consuetudine, sed in illo non ferri legem, sub peccato prohibentem.

11. Sed quæro te, expende, an verum sit quod hic textus non sit abrogatus. In illo quatuor à Pontifice ordinantur. Primo, ut *Palla*, id est Corporalia sordidata laventur. Secundo, ut laventur à Diaconis cum humilibus ministris. Tertiò, ut laventur intra Sacrarium. Quarta, ut non proiciatur lotio foras à Sacrario. Ex quibus illud secundum, quod laventur in prima lotionem à Diaconis, ubinam locorum servatur; lavantur enim à Subdiacono & à dictis sup. m. 5. Et illud tertium, quod in eadem prima lotionem, laventur intra Sacrarium, quotus quisque est, qui hodie observat? lavantur enim passim à ministris ubi libuerit in pelvi, quamvis observent illud quantum quod non proiciunt lotionem foras à Sacrario. Si ergo de facto aliqua ex dictis sunt, etiam per timoratos abrogata, non debuit universaliter dici à Suario ea quæ in prædicto capitulo ordinantur abrogari rationabiliter non posse.

§. III. Usus Sacrorum ad profana.

Præterea est, mortale ex se esse Sacris vasis & vasis, eadem forma, atque adeo eadem benedictione vel consecratione manente, uti ad usum profanum.

Part. II.

num Exempla ponit Suar. *disp. de Sacram. 81. sect. 8. par. 4. Quarto addendum, iuncto par. 4. Ultimo pertinet, ut si quis v.g. uteretur Calice in communi mensa, vel Palla benedicta ut communi linteolo, aut Sacra veste ad profanam representationem, vel ludum: id enim præferret contemptum quendam, & vix potest à mortali excusari.* Hæc ille; sane præcendendo à parvitate materiæ; nam cæterum, quis dicit, si mel sudorem abstergere mappa benedicta, vel quid simile, esse mortale? in super locutio est de rebus quæ solent consecrari, vel saltem benedici, nam ut v.g. ad nuptias, vel communem usum, tapeto, candelabris, pelvi, immo, & manutergio, & similibus in Missa adhiberi solitis, cum satis mediata interserviant ministerio sacro, non est peccatum: sicut enim sine scrupulo, utimus v.g. candelabris profanis ad ornandum Altare, ita, & è contra licebit (si fiat sine contemptu uti candelabris Ecclesie ad ornandas aedes profanas, non quidem semper, & indifferenter) id enim præferret implicitum contemptum, sed in aliqua solemnitate non sacra forte occurrenti. Nam dum in cap. ad nuptias. de consecr. dist. 1. vetatur non ad nuptiarum ornatum divina ministeria præstentur, locutio non est, nisi de consecratis, vel ad summum de benedictis, id quod clarè insinuat illud appositum (*Divina*)

2. Dictum est autem (*non mutata forma*), nam ea mutata, atque adeo deperdita consecratione, seu benedictione, licet conveniens sit, prædictas vestes, & vasa nunquam applicate profanis usibus, tunc enim vel ferventur ad aliud sacrum usum forte apta, vel si ad nullum sint utilia comburantur, cineresque in Sacrarium, iuxta directionem Sacrorum Canonum, cap. *ligna*, cap. *Altaris de consecr. dist. 1.* proiciantur, tamen probabile est, non esse nec mortale nec veniale, si sic mutata forma, ad profanos usus applicentur. Calix ergo contractus Casula, vel Alba dissuta, frustula inveterati Corporalis, vel purificatorii, ligna, & lapides diruti templi, &c. poterunt, quantum est ex hoc capite, vendi, usibus communibus applicari, & ut profana nobis usui esse. Ita Castrop. T. 2. v. 8. d. 1. p. 6. n. 24. Ratio præcipua est, quia, ex una parte, non adest clara prohibitio, & ex alia, res, dum mutat formam, amittit consecrationem, ergo non est Sacra, ergo profana, ergo, si tunc applicabitur profano usui, res profana applicabitur, non sacra. Alias rationes & explicationem aliquorum textuum, quia rectè prosequitur Castrop. loc. cit. apud ipsum lege. Sicuti etiam apud Suar. de Sac. d. 71. sect. 8. §. 4. addendum leges consuetudinem, mortuos Sacerdotes sepeliendi indutos vestibus Sacris, non esse usum profanum, nec contra Canones, ut ipse rectè expendit.

Questio incidens de Candelis, & Ramis Palmarum Benedictis.

3. Dum hæc scriberem incidit dies Purificationis Beatissimæ Virginis, & inter colloquendum cum amicis exorta est questio, an candelis eo die benedictis possimus (citra contemptum) uti ad communes usus, sine peccato etiam veniali? Possè uti diximus, quia hæc benedictio non est introducta cum tanto rigore ab Ecclesia ad solum usum Sacrum.

4. Confirmabam Primò, quia in prima oratione qua candelæ dicto die benedicuntur, sic habetur: *Te humiliter deprecamur, ut has candelas ad Vtus hominum, & sanitatem Corporum, & animarum sive in terra, sive in aquis, &c.*

5. Confirmabam secundò, quia etiam benedicuntur die Paschatis, agni, ova, &c. ad usum communem.

6. Confirmabam tertio, quia nemo scrupulum sibi iniicit, quod panem benedictum die S. Blasij vel S. Antonij, ut moris est apud aliquas Ecclesias, vel truncos Palmarum benedictos, vel benedictos Carbones die Sabati Sancti, assumat ad communem usum: si enim supersint in quantitate, quis est, qui illum panem non comedit, & illa ligna Carbonesque communi usui non assignat? immo reliquias panis, vel decedentes palmarum

I 2 eiusmodi

eiusmodi, vel olivarum frondes, quis est qui pedibus in terra proteri, cum scrupulo culpæ, putat? Similiter igitur putandum est de Candelis, & propter paritatem rationis, de Aqua, Incensoque benedictis, & similibus. Atque ratio horum omnium est, iam dicta, quia non cum tanto rigore, in his modicis benedictionibus agitur, vel agi intenditur ab Ecclesia.

§. I V. *Ufus prophanorum ad Sacra.*

E Contra prophanas vestes, vasaque, licet sit applicare ipsis Sacris, & Sacrificio; Dico licere, live mutata forma, siue eadem forma remanente, si sic apta sint ad usum Sacrum. Ita Suarez *ibidem*, §. *sed quæretur* & Castrop. *Tom. 3. tr. 8. d. 2. p. 6. n. 25*. Licet v.g. ex veste ferica muliebris, formare planetam Sacerdotis, & linteolum vulgare convertere in Corporale, vel Purificatorium semper intelligendo, ut, ubi requiritur benedictio, vel consecratio, ea adhibeatur. Ratio huius doctrinæ est, quia in huiusmodi applicatione non apparet specialis indecentia, & ex alia parte, nulla adest (ut expendit ibidem Suarez) prohibitio. Immo non vulgares modo domus, sed etiam Idolorum templa in Sacras Basilicas fuisse conversas, atque ad hoc fieri exemplum pro cæteris rebus, passim testantur historiae.

2. Ad argumentum in contrarium quod hic solet adduci, ex privilegiis quæ ad hoc conceduntur à sancta Sede, respondetur, sicuti in simili responsum est. §. 1. n. 1. *fine*. De Mappa profana, an assumi possit ad Sacrum; & deinde reddi ad usum pristinum, vide infra c. 5. §. 2. n. 3.

C A P V T III.

De Vestibus Sacerdotalibus.

§. I. *Quibus, & quot vestibus indiget Sacerdos ad Sacrificandum.*

P Ræter habitum, quem sacerdos honestum, & quidem usque ad talos esse decentia, habere oportet, sex Sacris vestibus eget, ut ritè Sacrificet: Amictu, Alba, Cingulo, Manipulo, Stola, Casula, seu Planetæ. Præter Amictum, & Albam, quæ ex lino vel cannabe contexta esse debent ex Azor. *p. 1. l. 10. cap. 28. quæst. 8.* (an possit ex Gossipio dicam infra, *cap. 5. §. 3. num. 3.*) cæteræ quatuor sint ex quacumque decenti materia quod pretiosior est eò melior. Sic Suarez, *de Sacram. d. 81. scilicet 2. §. 2. est observandum*. Colorum diversitas in diversis Missis non est de præcepto, sed de convenientia. Cave autem ne prædictæ Vestes sint valde attritæ, sicut, ne reliqua sacra suppellex sit valde immunda, peccaretur enim mortaliter, ex Suarez *de Sacram. d. 81. scilicet 6. §. ultima pars*, si enormiter esset talis: id quod reverentia Christo Domino debita persuadet. Nota tamen illud (enormiter) difficulter enim ex Suar. *ibidem* ex hoc capite nisi vere desipiens sis in mortalem culpam incidere tibi contingeret. Audi insuper Layman. *lib. 5. tr. 5. c. 6. num. 15*. te aliquando excusantem. Interdum, inquit, Sacerdos subditus, si superiorem, ut vasa mundari, vel munda servari curet, admonuerit, nihilque effecerit, excusatur, propter Sacrificandi necessitatem.

2. Post usus esse Stolum pro Cingulo, Manipulum longum pro Stola, Stolum pro Manipulo, quia hæc perinde se habent, docent aliqui probabiliter cum S. *Missæ n. 9.*

3. Sed quid, si quis, aliqua ex his vestibus carens sacrificet; Respondeo. Ex genere suo peccat mortaliter, quia contra præceptum grave, & ita ab Ecclesia receptum, delinquit. Ita Fagund. *Eccles. præcep. lib. 3. c. 23. n. 15*. Dico [ex genere suo] nam propter parvitatem materiæ excusaretur à mortali, ut v. g. si Cingulum non adhiberet. Quidquid neget Filliuc. *tom. 1. tr. 5. num. 150*,

cur enim hic, ut fere in aliis materiis, hæc parva noxenda non sit? Imò in hac de qua agimus, materia, excusari etiam à veniali ob casum fortis, probabile est; quia necessitas videtur suffragari, qui omittit rem ex se leve.

4. Gradus vero necessitatis non est hic valde accipiendus. Quare necessitas audiendi, & voluntatis tentationem, & eo remedio supercedendi, Sacerdoti non diviti opportunitas elemosinæ, perque in prædicta parvitate, etiam à venialitate excusabit. Ita Diana *p. 2. tract. 14. res. 88. n. 5*.

5. Hinc fit, ut quavis deficiente aliqua ex maioribus, v. g. Alba, Casula, &c. deobligando, vel audiendo Sacro, in die præcepti, quæceptum non obligat, nisi quando Missa haberi modo potest; non deobligamur tamen, deficientes ex minoribus, quia tunc, ut dictum est, potest ad id. Quamvis si deobligari etiam tunc velis, possis tibi sequi opinionem contrariam, quod solent (deficiente aliqua ex minoribus) licet Missam habere licite quis sine aliqua ex his maioribus vestibus omnia sacrificare, ut mortem v. g. vel gladium evitet?

6. Sed quid in maiori gradu necessitatis, possit licite quis sine aliqua ex his maioribus vestibus omnia sacrificare, ut mortem v. g. vel gladium evitet?

Respondeo. Si mecum incutitur in contemptum religionis, certum est, quamlibet, etiam levissimam, tere, esse mortale. At, si sit in alium indifferenter, v. g. ad hoc, ut alij intersint Sacro: tunc ex generali, quod præcepta humana non obligant cum tantum dispendio, non esse peccatum, etiam graviores istas omittere, probabiliter nonnulli docent cum v. g. *in man. cap. 1. §. num. 84. Hurtad. de Sacr. diff. 21. c. 10* nonnulli negent cum Suarez *de Sacram. d. 81. scilicet 2. §. 2. Secundo dicendum*, quia non potest accedere in Sacrificij irreverentiam, Sed alij probabiliter distinguunt, asseruntque sine aliqua ex gravioribus dicto metu inculso ob finem indifferenter, potest que peccato celebrari; sine omnibus, nequaquam licet. *gund. præc. Eccles. 1. lib. 4. cap. 23*. Favetque Suar. *de Sacram. item Marchin. tr. 3. p. 5. cap. 14. n. 5*. Ratio est, quia in omnibus non evitabis scandalum, & irreverentiam magis sine aliqua dumtaxat, evitari posse probabiliter non est.

§. II. *De Benedictione Vestium Sacerdotalium.*

Idem est, uti Vestibus non benedictis, ac nullis. Ita Fagund. *1. Eccles. præcep. lib. 3. c. 23. n. 17*. Suar. Unde, quæ modò dicta sunt de parvitate paræ, & in casu necessitatis, hic pari modo sunt agenda.

2. Vnam limitationem addo dictis *num. 6*. Vni enim graviore mali metum requiritur, quis licet hoc Sacrum sine vestibus Sacerdotalibus, modo videretur, quam cum illis, nondum benedictis. Ratio est, quia maioris scandali, maiorisque irreverentie periculum est illo, quam, hoc modo: quis enim non magis scandalizetur, si videat Sacerdotem in vestibus communibus celebrantem, quam si videat eundem, celebrantem in vestibus Sacerdotalibus, licet non benedictis? Idem dic de irreverentia.

3. Illud denique adverte, non debere esse illud in inquirendo, an vestes, aliaque Sacrificij instrumenta sint benedicta, nisi aliqua particularis ratio ostendat, Quare rectè Soto apud Azor. *p. 1. lib. 10. c. 27. n. 1* notat, quando hæc rei divinæ inservierunt de more, quando offeruntur à paroco, nihil esse inquirendum.

Debet ergo hæc vestes esse benedictæ minimum primo ab Episcopo, vel secundo, ab habente privilegium ea benedicendi; vel tertio in probabilibus opinionibus ab ipsomet Sacrificio.

De hoc tertio dixi supra *cap. 1. §. 4. n. 4*. De primo & secundo, est hic aliquid explicandum.